

Ishaja vsak
dan razen
nedelj in
praznikov.

LETO—YEAR XI.

Entered as second-class matter January 28, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

CHICAGO, ILL. PONDELJEK 25. MARCA (MARCH) 1918

STEV.—NUMBER 70.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlington, Postmaster General.

ANGLEŠKA ARMADA SE JE UMAKNILA.

Strašna bitka, ki bo morda največja v vsej vojni, divja v Franciji. Angleži so se umaknili okrog deset milj na 25 milj dolgi fronti. Iz Berlina poročajo, da so Nemci prekoračili Somme in vzeli Peronne, Ham in Chauny; ljuta bitka za Bapaume. Umikanje Angležev se vrši v redu. Ameriški polki v boju. Bombardiranje Pariza iz velike davljave. Zavezniki upajo, da Nemci ne bodo prodrli skozi. Strašne izgube Nemcev.

London, 25. marca. — Angleški vojni stan je javil sinoči: Danes jutraj se je ponovila bitka na vsi bojni fronti in nadaljevala se je ves dan. Nemcem se je posrečilo po hitem boju prekoračiti reko Somme na gotovih krajih južno od Peronne. Severno od Peronne je sovražnik naperil najslabše napade proti naši fronti ob reki Torille; naše čete v tem okolju so se umaknile in zdaj se bore v novih pozicijah. Na severnem koncu bojišča so naše čete odbile ponovne napade sovražne infanterije z velikimi izgubami za Nemce.

Paris, 25. marca. — Francoski vojni stan je posvaril javnost pred pesimističnim poročilom, da so Nemci razšli fronte in da bodo v bližnji bodočnosti mesta in bližnja. "Francoska fronta je nedotaknjena," pravi vojni stan, "in vsa poročila, ki trdi drugače, je izmišljena." — Bombardiranje Pariza iz davljave se je ponovilo večeraj zjutraj. Avijatski so našli, da se vojni top nahaja v gozdu St. Germain, zapadno od Laona in natančno 76 milj od Pariza. Velika flota stropnan napada skrivajše iz bližnjega kanona z namenom, da ga uniči.

London, 25. marca. — Nemški vojni stan je sinoči poročal iz Berlina, da se angleška armada umika na fronti 25 milj. Nemci so prebrali reko Somme in okupirali Peronne, Ham in Chauny. Silna bitka se vrši za Bapaume. Angleška, francoske in ameriške rezervne polke, ki so bili poslani z jugovzhoda za protinapad, so nemške čete vrge nazaj v južnozahodno smer pri Chauny. Število ujetnikov je naraslo na 30,000 in uplenjenih topov na 600.

London, 25. marca. — Z bojišča poročajo, da so Nemci vrgli v boj 17 divizij ali okrog 1,164,000 mož. Angleške čete se umicejo popolnoma v redu v močne postojanke, ki so pripravljene že mesec. Strašne izgube so grozne; domneva se, da so Nemci že izgubili 50 odstotkov svoje bojne sile ali tri dele proti enemu Angležu. Za nemško infanterijo se pomljuje spregledne vrste novih čet, tovarni in vozov, ki tvorijo tarčo za ameriškim baterijam in letalom.

Washington, 25. marca. — Vojni department je večeraj priznal, da se ameriške čete bore s Francozi in Angleži v veliki bitki. Koliko to bitka, ni povedano.

Washington, 25. marca. — V ameriških krogi pričakujejo, da bo v ta teden izvrši ena največjih bitk na morju. Angleška in ameriška mornarica sta pripravljena.

NEMCI PRODLI DEVET MILJ

London, 24. marca. — Nemške armade, ki že tri dni napadajo angleško fronto na francoskem, so prodrle na približno enaindvajset milj dolgi fronti štiri do pet milj zapadno od Cambraia na severu in dosegle Ham na jugu, ki je oddaljen dobrih devet milj od stare angleške fronte.

V Berlinu so sinoči razglasili, da stoji nemške čete na fronti Bapaume-Peronne-Ham, kar pa ne prizna angleški vojni stan. Ob enem poročajo Nemci, da so ujeli 25,000 Angležev in vplenili 400 topov in 300 strojnih pušk.

To število ujetnikov je vsaka kor majhno v primeri z velikim številom angleških čet, ki jih je vrgel v boj general Haig. — Da so Nemci ujeli toliko mož, je mogoče vsled tega, ker se angleške čete zelo počasi umikajo. Strašna bitka se je nadaljevala ves dan v soboto.

Najhujši boji se vrše v okolju St. Quentin, kjer se angleška fronta veže s francosko in kjer so Nemci imeli večeraj največ napredka, dasiravno so ta napredki krvavo plačali. Nemško poveljništvo računa, da prodré skozi v tem okolju in veliko število kavalerije sledi pehoti z namenom, da se razlije po odprtem polju čim bo prebita bojna črta. Toda angleško poveljništvo je uverjeno, da ne bodo Nemci nikjer prodrli skozi; angleška bojna črta je povsod trdna in na severnem koncu izvršujejo Angleži silovite protinapade.

Napredovanje Nemcev se vrši v spremstvu strašnega klanja; Nemci prodirajo preko kupov svojih mrtvih tovarišev in brodijo skozi reke krvi. Nemške izgube računajo v treh dneh bitke na 150,000 mož, medtem ko so Angleži izgubili približno 100,000 mož. Ofenzivo vodi kaiser sam v družbi Hindenburga, kronprinca in Ludendorffa.

Na severnem koncu bojišča drže angleške čete svoje pozicije. Kakor javljajo danes, so se Francozi spopadli z Nemci na južni strani fronte v kolosalni bitki. Nemci so doživeli največ izgub okrog Roisela in Trineourta. Tam so izvršili večeraj dvanajst napadov in ravno tolikokrat so Angleži koncentrirali vse topove na silno maso nemških čet, medtem ko so avijatski leteli nisko in izstrelili tisoče krogel iz strojnih pušk v gosto človeško povenjen pod seboj.

Dosedaj se je udeležilo boja 49 nemških divizij z najmanj 2000 topovi in v rezervi imajo okrog 25 divizij. Eni celo pravijo, da so Nemci koncentrirali 90 divizij na petdeset milj dolgi bojni fronti.

Uradna poročila.

London, 24. marca. — Maršal Haig je sinoči izdal sledeče poročilo: "Bitka se nadaljuje z največjo intenzivnostjo na vsi naši fronti južno od reke Scarpe. Južno in zapadno od St. Quentin so naše čete zavzele nove pozicije in nadaljujejo ljute boje s sovražnikom. Zadnjo noč smo odbili mož-

ne sovražne napade z velikimi izgubami za Nemce v okolju Jusya (južno od St. Quentin). Na severnem delu bojišča se je zagnjal sovražnik z največjo arditostjo ne oziraje se na izgube, toda naše čete so obdržale svoje postojanke na večjem delu fronte po strahovitem in dolgem boju. Veliko hrabrost pokazujejo naše čete v tem okolju in dalje proti jugu; zlasti sta se odlikovali 9. in 19. divizija. Samo v eni sekciji je naša infanterijska brigada odbila šest napadov, med katerimi sta bila dva s kavalerijo. Sovražni napadi se nadaljujejo z veliko silovitostjo."

Nemški glavni stan je poročal: "Prvi štadij velike bitke v Franciji je končan in mi smo zmagali v boju pri Monchy, Cambraiu, St. Quentinu in La Fere. Naša bojna črta se zdaj nahaja severovzhodno od Bapaume-Peronne-Ham. Dober del angleške armade je premagan. Pod vodstvom cesarja in kralja se nadaljuje bitka z uspehom. Divizije pod kronprincom Ruprechtom so naskočile hribe severno in severnozahodno od Croisillesa in med Fontaine-Les-Croisillesom in Moeuvresom so prodrle v drugo sovražno črto ter okupirale ta mošnje vasi; močni angleški protinapadi so se izjalovili. Severno od Vermanda in med rekama Omeignon in Somme so armadni zbori konprinca prodrli do tretje sovražne črte. Južno od Somme so naše divizije prodrle v sovražne črte in po nepretrganem napredovanju poglone sovražnika čez kanal Crozat proti zapadu. Bataljon naših loveev je prekoračil reko Oise zapadno od La Fere. Bojevanje okrog Epehy je bilo grozovito. Sovražnik je skušal z močnimi protinapadi ustaviti naše grozovito prodiranje, ali vrgli smo ga nazaj z velikimi izgubami."

— Armada kronprinca Ruprechta je do danes ujela 15,000 Angležev in uplenila 250 topov, armada nemškega kronprinca pa 10,000 mož, 150 topov in 300 strojnih pušk. — Artilerijske bitke se nadaljujejo na obeh straneh Remsa, pred Verdunom in v Loreni."

Največja bitka v zgodovini.

London, 24. marca. — Može, ki so se borili v velikih bitkah ob Sommi, pri Arrasu in v Flandriji, pravijo, da vse prejšnje bitke morajo obledeti do skrajne neznamenosti vpricho sedanje strašne gnanja in koncentracije topniškega ognja. Izraz "topniško bobnanje" je izgubil ves pomen, kajti to ni več "bobnanje", temveč en sam nepretrgan tres in grom, ena sama eksplozija, ki se vleče po cele ure iz tisočih topov od najmanjšega do največjega kalibra. Iz Amsterdama poročajo, da je slišati kanonado v Holandiji — sto milj naokrog bojišča. Celo v Londonu je čuti potresne sunkne strašnega grmenja.

Vest, da je kaiser prevzel osebno komando na zapadu, spričuje, da je nemški vojni bog zastavlil vse na sedanjo ofenzivo v nadi, da izide iz bitke kot zmagovalec, čigar ime se ima blesteti v zgodovini.

— Vost, da je kaiser prevzel osebno komando na zapadu, spričuje, da je nemški vojni bog zastavlil vse na sedanjo ofenzivo v nadi, da izide iz bitke kot zmagovalec, čigar ime se ima blesteti v zgodovini.

NOVE STAVKE V AVSTRO-UGRSKI.

Delavci so zopet na štrajku v vseh večjih industrijskih središčih, posebno na Češkem.

VLADA PRIKRIVA VESTI.

Amsterdam, 24. marca. — Privatno poročajo z Dunaja, da so izbruhnili novi štrajki v glavnih industrijskih središčih Avstrije in Ogrske. Velike stavke so tudi na Češkem. Stavkarje vodijo socialistični poslanci. Štrajk ima dvojni značaj. Prvi je političen, ker je vlada nalagala delavstvo, da bo takoj izposlovala mir, medtem ko ni več govora o kakšnem pogajanju z Ameriko in avstrijske armade prodirajo v Rusijo; drugi je gospodarski valed večje pomanjkanja živil in povečane miserije med delavci kljub fantastičnim obljubam, da pride kmalu dosti kruha iz Ukrajine.

Bombardiranje Pariza iz velike davljave.

Paris, 24. marca. — Večeraj so Nemci bombardirali Pariz iz davljave kakih 74 milj. Granate, ki merijo 240 milimetrov (9 $\frac{1}{2}$ palca) so padale vsakih dvajset minut na glavno mesto in okolice. Kakih deset oseb je bilo ubitih in 25 ranjenih.

Za to bombardiranje morajo Nemci imeti posebne vrste gigantnih top, kakršni se še ni pojavil v tej vojni. Pozneje so francoski avijatski dognali, da se top nahaja dvanajst kilometrov za nemško fronto ali okrog 120 kilometrov od Pariza. Francosko poveljništvo je podvzelo korake za protiakcijo proti temu misterioznemu kanonu.

Bitka bo trajala pet dni.

Washington, D. C., 24. marca. Uradni vojni krogi računajo, da bo strašna bitka na francoskem trajala pet dni predno bo mogoče spoznati kakšno znamenje odločilnosti. Tujak so mnenja, da bodo zavezniki ustavili nemški naval in kaiser izgubi bitko z dvakrat večjimi izgubami. Umikanje angleških čet je povsem strategično in Nemci morajo prodrati nadaljnih deset milj, ako hočejo pridobiti ozemlje, ki so ga izgubili ob času zavezniške ofenzive 1. 1916.

Američani so vzeli nemški sakop.

Ameriški glavni stan v Franciji, 24. marca. — Ameriške čete so večeraj napadle in osvojile nemški sakop severnozahodno od Toula. Naši topovi so vodili ljuto preparacijo. Vsi Nemci v napadenem sakopu so bili pobiti. Ponapadu so Nemci vprizorili plinski protinapad, toda ker ni bilo vetra, je plin večidel obvisel v zraku nam nemškimi pozicijami.

Washington, 24. marca. — Vojni department je objavil sledeče izgube: Dva moža ubita v boju, trije so smrtno ponesrečili; deset jih je umrlo za različni boleznimi, dva sta težko in trinajst je lahko ranjenih. Med zadnjimi je tudi ime Peter Fabjan, ki zveni slovensko.

London, 24. marca. — Vojni tajnik Baker je prišel v London, kjer je gost poslanika Pagneja. Pred odhodom v Anglijo je obiskal belgijsko fronto (Dajta na 2. strani, 4. stolpca).

NAROCILA ZA VLADNO ENAKOMERNO RAZDELJENA.

Vladna dela dobe tudi industrije na zapadu in jugu, ne samo na vzhodu.

DOTOK DELAVCEV NA VZHODU.

Washington, D. C. — Vojni industrijski odbor in drugi vladni departmenti študirajo in preiskujejo, kako so razdeljena uradna naročila. Ta preiskava najbrž povzročí, da razdele več vladnih naročil med industrijskece na zapadu in na jugu, da razbremené na vzhodu industrijo, preobloženo z naročili.

Mnogo pogodb, ki jih je lani napravila vlada z industrijskeci za dobavo vojnih potrebščin, potéče v aprilu in maju, in radi tega najbrž podvzamejo vladni departmenti zopet splošno razdelitev vojnih naročil. V Washingtonu se nahaja precej industrijskece iz srednjega zapada in juga, ki šele dobijo naročila za vlado.

Uradniki, ki so študirali položaj, menijo, da so vzhodni industrijskeci preobloženi z naročili. Ti uradniki pravijo, da je nemogoče izročiti veliko naročil hkratu zapadnim industrijskecem, ampak da se mora ta proces izvršiti stopnjeva.

CENE ZA PREGOV V ILLINOISU DOLOČENE.

Washington, D. C. — Kurivni ravnatelj je naznanil cene za premog, ki so veljavne pri rudnikih v Illinoisu.

Država je razdeljena v šest distriktov. Cene niso povsod enake in se malo razlikujejo druga od druge. Za premog (run of mine) je cena od \$2 do \$2.50. Cena za premog v kosih je od \$2.20 do \$2.90, cena za presejani premog je pa od \$1.70 do 2.40.

Tem cenam ni prišteti 45 centov, ki jih lahko operatorji pričarunijo vsaki toni, če se ravna po washingtonskem sporazumu.

OSEM FUNTOV PŠENIČNE MOKE NA MESEC NA OSEBO.

Chicago, Ill. — Živilska uprava v Washingtonu izda v nekaj dneh novo proklamacijo za prahrnitev pšenice. Stičajo se glasovski, da živilska uprava določi, da ima vsaka oseba do 1. avgusta t. l. pravico le do osem funtov pšenične moke na mesec.

PET ŽEN IN EN MOŽ.

Leaksville, Miss. — M. W. Newton Gibbs se nahaja v zaporu. Obtožnica mu očita, da ima pet žen. Gibbs prizna, da ima le tri žene.

VREME.

Chicago in okolica: V tork gorko. Vzhodni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: Najvišja 44, najnižja 39.

VELIKA VAS

ROMAN

Francoski spisatelj EDGAR MONTEIL
Pisatelj F. K.

(Nastavljeno)

"In pozneje, ko sta bila z Albertom skupaj, ali nisi čutila nekak poseben dušni mir?"

"O tem pa nisem še premišljevala."

"Ali nisi bolj pazno poslušala njegove besede, kakor pa če je govoril kdo drugi?"

"To je pa res."

"Ali ga nisi rada pogledala?"

"O, tega si nisem upala."

"To je res; jaz sem tudi Pavla preje gledala, če me on ni gledal, pozneje pa se ga nisem nič več bala, saj je moj zaročenec. Toda ti si rekla, da se nisi upala, to je znamenje, da ga ljubiš, kajti če bi ga ne ljubila, bi ga lahko mirno pogledala."

"Misliš?"

"Seveda. Povej mi dalje, ali nisi prišla k nam večkrat z upanjem, da ga dobiš tukaj?"

"Da."

"Vidiš, vse to sem jaz opazila in uganila tvojo ljubezen preje kakor ti sama."

"Ti se nisi motila, jaz pa sem spoznala šele po tebi."

"In sedaj pripoznaš prosto, da ljubiš Alberta?"

"Ne muč me več, saj si me že dovolj mučila, me izpraševala in govorila o Albertu in mi izjavila na bolj ali manj zvit način mojo skrivnost."

"Torej sem bila tudi nerodna?"

"No, tvoja vprašanja so bila včasih precej jasna."

"Jaz pa sem si domišljala, da sem se spravila jako zvitno na delo, nisem pustila nikdar opaziti, da sem zapazila tvoje razburjenje, tvoj tresoč se glas..."

"In vendar si me pripravila samo ti, da sem prišla paziti na svoja čustva."

"In sedaj?"

"Sedaj sama ne vem, ali naj želim, da postane Albert moj soprog, ali ostanem sama, če me ne ljubi."

"Pri zadnjih besedah se ji vlijlo solze po licih."

"Ti jokaš!" vzklikne Ana. "Toda to je vendar najjasnejši dokaz, da ga res ljubiš, če ti je hudo misliti, da bi se to, kar ti želi sree, ne moglo izpolniti! Ne jokaš, moja dobra Luce, potolaži se in upaj. Hočem ti nekaj izdati. Pavel in jaz sva se domenila, Albert te mora ljubiti, mogoče te še ljubi."

Te besede pomirijo Lucijo takoj in veselje ji žari iz oči.

"Takrat na izletu v Chamtaransi sem bila tako srečna," šepeta.

"Saj sem videla."

"Toda, takrat še nisem vedela, da ga ljubim."

"Še vedno ne! Ti pa težko pomuješ! Kdaj si torej prišla na to? V Saint Marcellinu?"

"Da takrat." Sree mi je hotelo počiti, kar bilo je v mojih senah, po celi glavi, kakor ogenj se je pretakala..."

"O, o, o, kar toliko na enkrat. Sedaj se pa že popolnoma dobro izpoznaš, kakor vidim."

"Govoril je tako ljubeznjivo, prijel me za roko..."

"Torej, stvar je gotova, ti ga ljubiš in A tukaj na drevesu ne pomeni: Ana?"

"Ne, ali ne ljubim te nič manj Anica."

Deklici se niste naveličali pričeti vedno isti pogovor. Ana je pravila vedno o svojem zaročencu, Lucija pa je bila vedno ali vesela ali do smrti žalostna. Ana jo je tolažila, ji obljubila pomoč, in jo prosila, naj bo dobre volje.

O Albertu niste slišali nič, samo Pavel je pisal parkrat o njem, da ga je obiskal v Saint Marcellinu, to pa je bilo tudi vse.

Albert najbrže ni mislil več na svojo mladostno prijateljico, drugače bi prav lahko prišel sem. Vreme je postajalo vedno neprijetneje, sever je bril ledeno čez gore sem in stresal drevesa, da so izgubila zadnje listje in atala gola.

Zima se je bližala.

XVI.

Zima.

Pričelo se je mrazo vreme in padel je prvi sneg. Roybonenčanje niso mogli sedeti več v prostih urah pred svojimi hišami na klopih in govoriti z mimoidočimi, prišel je čas, ko so sedeli najraje pri zakurjeni peči.

Toda letos so imeli v Royboni precej novosti; posebno ena je vlekla ljudi na cesto.

Na Chanatovi hiši, nad okni pritličja je visela velikanska tabla, na kateri se stalo z zlatimi črkami na črnem polju:

Banka Chanat, Felibien in dr.

Tem bolj so strmeli ljudje, ker je prišel napis kar čez noč na hišo. Chanat je naročil napis v Saint Marcellinu, od tam so ga pripeljali popolnoma gotovega.

Ne, tako svetlega napisu ni imel nihče v kraju, Veran ga sploh ni imel.

"Ta napis bo stal mnogo ljudi premoženje," meni Allard.

"Chanat, Felibien in dr. se glasi nova firma, kdo je neki drug?" so se izpraševali ljudje.

"Najbrže Ivana," so odvrčali hudobni jeziki, dovtipu so se splošno smejali.

V resnici ni bilo drugega, toda Chanatu se je zdelo, da se ta "in dr." jako lepo podaja, da sploh večja firma brez tega ni mogoča.

"Videti je tako čisto in veličastno," je rekel živahni notar.

Sploh pa je bila Ema tu, ta je lahko veljala za oni "in dr."

V hiši je vladalo nekaj časa celo preseljevanje.

Slavni salon z modro opravo je bil premeščen v prvo nadstropje, celo pritličje pa je zavrnel bančni urad.

Okna so bila že preje zamrežena, toda tudi notranji prostor je bil razdeljen z omrežjem kakor v bankah po velikih mestih. Chanat si je naročil iz Pariza velikansko blagajno.

Ta železna blagajna je bila že sama velik dogodek za Roybono.

Na kolodvoru v La Cotte, kamor je prišla iz Pariza, so jo morali dvigniti s škripcem in voz, na katerega so jo natožili, se je polomil.

Drugi voz so morali preje zadostno z železnimi drogi utrditi, da so mu smeli zaupati toliko teže. Pred voz so vpregli štiri vole.

V Royboni niso malo strmeli in več kakor dvesto ljudi je stalo pred Chanatovo hišo, da so gledali, kako jo spravijo z voza in potem v sobo. Deset mož je imelo dovolj opravila. Končno so jo vendar spravili v pisarno, na svoj prostor, ali gjej jo novo zapreko. Tla so se šibila pod toliko težo in bila je nevarnost, da pade blagajna v klet. Premakniti so jo morali še enkrat in potiskati prostor, kjer so bila tla močnejša.

Banka Chanat, Felibien in dr. je vzbudila s svojim napisom, omrežjem, železno blagajno in nanovo vezanim zelenimi knjigami, nekaj dni splošno pozornost, tako, da se je dosedanja edini bankir Veran pričel bati, da bo moral v najkrajšem času zapreti svojo banko.

Med tem je bila tudi poroka gospodične Laforet z gospodom Provierouom in zadnji je prevzel takoj notarjevo pisarno. Svatba je bila v Saint Marcellinu in je bila zelo preprosta. Monestrel je rekel: "Še primere ne z ono v Chanatovi hiši."

Gospod Laforet ni hotel zaostati za bankirjem, opremil je tudi svojima otrokoma salon, v katerem je visela cela družina naslikana na steni.

Novi notar, gospod Provierou — njegov tast, ki je držal mnogo na staro ime Laforet, je obstal pri tem, da si mora zet vzeti obe imeni — se je kmalu prikupil Roybonenčanom.

Bil je jako ljubeznjiv in postrežljiv. Imel je jako rad goste v svoji hiši, je bil pa tudi povsod dobrodošel. Govoril ni nikdar o politiki, ljudje niso poznali njegovega mišljenja, Monestrel pa je menil, da se ga prav lahko prišteva k "boljši družbi."

Zima je postajala vedno občutljivejša, ljudje so hodili jako hitro, da so se ogreli.

Tu se prigodi nekega dne zopet nekaj posebnega: gospod in gospa pl. Slepčič sta prišla v kožuhih v cerkev.

Gospa Pelusin je imela sicer tudi kožuh, toda ker po zimi ni nikamor hodila, ker ji je bilo podnebeje premrzlo, imelo je to oblačilo bolj pravilno značaj, toda pri Slepčičevih si ga lahko videl z lastnimi očmi, in ko so val drugi zmrzovali, se je zdelo zmrzujočim, da jima je jako prijetno gorko, da, gospod pl. Slepčič se je celo potil, moral si je večkrat obrisati čelo.

Nočil je dolgo sukunjo z rujavo kožuhovino krog vratu in z obkati po sukni. Bil je jako širok zato so vedeli, da je tudi podšit s kožuhovino.

Gospa pl. Slepčičeva kožuh je bil svilen in s krzno podšit, to se je videlo, ko se je iz cerkve grede pokropila z blagoslovljeno vodo, takrat ga je toliko odgrnila: bila je krasna belo siva kožuhovina. Krog vratu pa je imela širok ovratnik, tudi krznen.

"To mora biti gorko," so dejali ljudje. "Slepčičevi sede v cerkvi ravno tako prijetno, kakor doma pri peči, mi pa zmrzujemo."

"Vidi se da sta bogata, plemenitaja si privoščijo lahko marsikaj."

"Pri nas na deželi ne nosijo kožuhovine."

"Pa ravno mi bi bili potrebni, kajti zima v Chamtaransi je jako ostra."

"To bi bilo prav lepo in prijetno, toda stvar stane mnogo denarja."

"To si dovolijo lahko samo bogati ljudje."

"Zakaj, saj je imel enkrat tudi gospod Allard kožuh."

"Da, ovrčega, pa je nosil kosmato na zunaj."

"Seveda ni to tako dobro ali vendar bolje, kakor nič."

"Kože na zunaj so nasprotno jako hladne."

"Kakor naj že bo, mora se nositi tako, kakor je navada in kar se ima."

Toda v Royboni je bila gospa, ki ni bila s tem zadovoljna kar je imela, to je bila Ema.

Ko je prišla domu iz cerkve, je rekla očetu: "Jaz hočem tudi tak kožuh, kakor ga ima Slepčičeva."

"Do sedaj ga vendar nisi nikdar nosila."

"Ali je to vzrok? Hočem in moram imeti kožuh. Prvi smo v Royboni in si tega ne smemo pustiti prevzeti od koga drugega. Ali nisi videl, kako pozornost sta vzbujala danes Slepčičeva v cerkvi? In če tako je njun salon lepši od našega, ne smeta biti edina, ki imata kožuhe."

"Ali kljub vse ti bahavosti nista drugega, kakor rojalista," pravi Chanat.

"Da," odvrne gospa Felibien, "mi pa bi morali obesiti v salon podobno našega mladega cesarjeviča, kakor imajo oni grofa Chamborda."

"Ha, ha, smešlje se naravnost s svojim pohabljenim pretendentom."

"Je tudi v drugih osirih pohabljenec," opomni Ema.

"V Turčiji bi bil lahko haremski stražnik," popolni nje mož.

"Takega kralja ne more rabiti Francija."

"Mislim, da ne!"

"Vera je v resnici potrebna za drjevo," pravi Chanat, "ona drži množico, vzgaja otroke, vuri torej vse spoštovanje, ali ta božja pravica in mišost, kakor je silikajo duhovni je smešna."

"Neumnost, pod katero trpi cela Francija."

(Dalje sledi.)

KAJ POMENI ZA LJUDSTVO PŠENICA PO \$2.50 BUŠELJ.

Washington, D. C. — Če bo pšenica po \$2.50 bušelj, pomeni, da se podraži moka pri sodu za tri dolarje. To zopet povzroči, da bodo peki zmanjšali hlebec, ali jim jim pa povišali ceno. Z drugimi besedami bi rekli: Kruh, ki igra vlogo pri ljudski prehranitvi, se podraži. Ljudstvo bo moralo uživati manj kruha ali pa plačevati višje cene.

Slišijo se glasovi, da bo mogoče predsednik vetiral predlogo. Taki glasovi pa niso všeč ljudem, ki zagovarjajo visoke živilske cene in ne mislijo tako daleč, da vprav draginja povzroča delavski nepokoj. Komaj se je ustvarilo nekakšno približno ravnovesje med cenami in delavskimi mezdami, s tem tudi mir v industriji, že prihajajo ravnosti ljudje in zahtevajo podražitev pšenice. Njih zahtevo zagovarjajo listi velebizniških interesov s tode brezmiselnimi frazami: "Če bo predloga veterana, bo pridelovalec pšenice mislil, da se njega zapostavlja in prišli sprejeti regularno ceno, ko je vsakemu drugemu dovoljeno profitarstvo."

Ta fraza ni brez miselnosti, ampak je nesramna, kajti živilska uprava je določila ceno tudi za druga živila in ne le za pšenico. Če se povišala za pšenico, bodo drugi zahtevali povišanje cene za fižol, krompir, zelje in drug poljski pridelek.

Izgovor, da farfarji ne morejo izhajati po tej ceni, ki jo je določil predsednik, ne drži. Cena pred vojno je bila pod dolarjem, predsednik je pa za letošnji pridelek določil \$2.20 za bušelj pšenice. Cene za potrebščine so šle kviksu na okroglo za 50 odstotkov, farfaraki delavci so mogoče dobili povišano mezdo od 15—25 odstotkov, pšenica se je pa podražila nad 100 odstotkov, torej ne more biti govora, da so farfarji prikrajšani, ki pridelujejo pšenico. Ampak nekaj drugega je! Majhni farfarji, ki posedujejo do 160 do 200 akrov zemlje, so primorani prodati pšenico pod določeno ceno, ko je omlatena. Med farfarji je tudi mnogo najemnikov, ki so si že sposodili denar na pridelek. Komaj je mlatev končana, morajo s pšenico na trg in sprejeti morajo ceno, ki jim jo ponudi kupec. Pšenico pokupijo velefarfarji, ki posedujejo od 500 akrov zemljišča naprej in žitni trgovci. Ti napravijo potem dobiček. Čim višja je cena, tem večji je njihov dobiček.

Vlada je o teh manipulacijah dobro poučena in za to tudi prihajajo v svet glasovi, da predsednik vetera predlog, ki podraži pšenico. Če bi bila potreba za podražitev pšenice nujna, bi bil predsednik že sam povišal ceno, ker ima na razpolago dobre poljedelake eksperte, in bi ne čakal, da pride senator Gore z njegovim predlogom na dan. Predsednik Wilson je določil ceno za bušelj pšenice na \$2.20, ker je po izjavi poljedelskih in drugih ekonomskih ekspertov dosti visoka.

ČUDNA KAKEN ZA POREDNE DEČKE.

Nogales, Ariz. — Tukajanje oblasti ne zapirajo porednih mehških dečkov, ki prihajajo prek meje in izvrše manjše prestopke, ampak jih kaznujejo na poseben način. Policaj odvde dečka k prvemu krivecu, ki ga naprvo ostrže do kože in potem gladko obrlje po glavi.

Policajski načelnik izjavlja, da se je kazen obnesla. Deček ali mladenič, ki je obril po glavi, ne stopi več na ameriška tla.

ZIDARJI ZAHTEVAJO \$8 NA DAN.

Denver, Colo. — Zidarji so zastavkali, ker so delodajalci odklonili povišane dnevene mezde za en dolar. Zidarji so dosedaj služili \$7 na dan, zahtevajo jih pa osem in pravijo, da to mezdo dobivajo zidarji povsod v državi Colorado, kjer delajo.

STAVKA BADI POČASNIH STROJEV.

Martins Ferry, O. — V tovarni American Sheet and Tinsplate kompanije je zastavkalo od 300 do 300 delavcev. Delavci izjavljajo, da je kompanija znižala hitričo strojev in radi tega ne morejo zaslužiti svoje prejšnje mezde. Kompanija seveda pravi, da se stroji obračajo s skrajno hitričo.

JEZ POČIL, MESTO POD VODO.

Blair, Wis. — Tukaj je s silnim treskom razpočil jez pri Whitehallu, ki je držal vodo nazaj dve milj po reki navzgor. Takoj po tresku se je voda z veliko močjo

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njimi, mi idejami, podpiraj trgovca, ki oglašajo v Prosveti. V zalagi imam vse za vsakdanje potrebščine po smerni ceni.

ANTON ŽORNIK,
Harrisburg, Pa.

razlila po nižavah in po ulicah Whitehalla. Ugasnile so luči in med prebivalci je nastala panika. Voda je s sabo nesla velike ledene plošče, ki jih je preje zadrževal jez, da niso plule po reki nizdol. V elektrarni so stroji pokvarjeni in obrat je ustavljen.

RAD BI IZVEDEL.

Kje se nahaja Rozi Glavan; ališ sem, da živi nekje v Chicagu, Ill. in zelo rad bi izvedel za njen naslov; če kdo rojakov ve za njen naslov, ga prosim, da ga naznani na UPRAVNIŠTVO tega lista, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

13
CENTS

Trobente glas kliče vas. Vstanite gor in kadite HELMARJEVE CIGARETE!

Indolovatelji najfinije vrste turških in egiptovskih cigaret na svetu.